

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Ion Druță

examinând recursul declarat de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Danulischii” împotriva Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”

constată:

La 23 decembrie 2015, SRL „Danulischii” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 11 aprilie 2014, între SRL „Danulischii” și Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a fost încheiat contractul nr. 110414 de producere a semințelor hibride de porumb, potrivit căruia SRL „Danulischii” s-a obligat să crească material semincer a hibridului de porumb „Porumbeni 461” din formele parentale livrate de institut, iar ultimul s-a obligat să recepționeze acest material și să achite costul lui.

Menționează că conform pct. 1.1 și 2.6 ale contractului, prețul unui kilogram de știuleți a fost stabilit în mărime de 6 lei.

Sușține că în conformitate cu pct. 2.1 al contractului, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” i-a livrat forme parentale în valoare de 113500 lei.

La rândul său, SRL „Danulischii” a livrat către Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” material semincer în cantitate de 182620 kg, în valoare totală de 1095720 lei, fapt confirmat prin factura fiscală nr. JL0156298 din 05 decembrie 2014.

Indică că conform clauzei stipulate în pct. 3.1.4 al contractului, institutul s-a obligat să achite integral materialul semincer până la 01 mai 2015.

Însă, până la ziua înaintării cererii de chemare în judecată, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” nu și-a onorat obligațiunile asumate integral, fiind efectuate achitări doar parțial prin decontări reciproce și prin livrare de material semincer în sumă totală de 513 000 lei.

Afirmă că Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” are o datorie față de SRL ”Danulischii” în sumă de 582 720 lei.

Mai susține că în scopul soluționării pe cale amiabilă a situației create, în adresa instituției a fost expediată reclamație cu nr. 28 din 27 iulie 2015, cu propunerea de a achita benevol datoria acumulată în termenul indicat, care a fost recepționată de ultimul la data de 04 august 2015, însă care a rămas fără răspuns.

La fel, consideră că în legătură cu executarea necorespunzătoare a condițiilor contractuale, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” urmează să achite dobânda de întârziere pentru perioada 01 mai 2015 - 15 decembrie 2015, în sumă de 128328 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 14, 572, 585, 602, 603, 619, 753, 756 Cod civil, art. 166-168 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasare din contul Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” în beneficiul SRL „Danulischii” a datoriei în sumă de 582720 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 128328 lei și cheltuielilor de judecată.

La 10 martie 2016, în cadrul ședinței de judecată, SRL ”Danulischii”, reprezentată de avocatul Sergiu Agachi a înaintat cerere de concretizare a cerințelor, indicând că din momentul înaintării prezentei cereri de chemare în judecată Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a achitat parțial datoria, și anume suma de 296100 lei, astfel, datoria restantă constituie suma de 286620 lei.

Totodată, ținând cont de comportamentul dolosiv a Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, consideră că ultima urmează să achite dobânda de întârziere, începând cu 02 mai 2015 până la 09 martie 2016, în sumă de 157195,74 lei.

Solicită admiterea acțiunii, încasare din contul Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a datoriei în sumă de 286620 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 157195,74 lei și cheltuielilor de judecată, constituite din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 8000 lei și taxa de stat.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 21 martie 2016, acțiunea a fost admisă integral.

S-a încasat de la Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” în beneficiul SRL ”Danulischii” datoria în sumă de 286620 lei, dobânda de întârziere în sumă de 157195,74 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 30197 lei.

S-a încasat de la Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” în beneficiul SRL ”Danulischii” dobânda de întârziere determinată conform art. 619

Cod civil, pe care urmează s-o achite debitorul, chiar în lipsa vinovăției, dacă nu execută hotărârea în termen de 90 zile, de la data când aceasta a devenit definitivă.

La 19 aprilie 2016, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Criuleni din 21 martie 2016, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Concomitent, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

La 28 septembrie 2016, în cadrul ședinței de judecată, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus cerere de apel suplimentară, invocând aceleași cerințe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, a fost respinsă cererea Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat în cuantum de 16647,75 lei, fiind acordat termen până la 09 noiembrie 2016, ora 14:00.

A fost stabilită ședința de judecată pentru data de 09 noiembrie 2016, ora 14:00.

S-a comunicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, recursul Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a fost respins, iar încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, menținută.

La 23 ianuarie 2017, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, anexând ordinul de plată nr. 102 din 17 ianuarie 2017, în sumă de 1000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, a fost admisă cererea apelantului cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

A fost scutit apelantul de la plata taxei de stat, neachitată la declararea cererii de apel.

Totodată, examinarea cererii de apel a fost amânată pentru data de 15 martie 2017, ora 10:45.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, a fost restituită cererea de apel declarată de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, în legătură cu faptul că apelanta nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 25 ianuarie 2017.

La 28 aprilie 2017, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii spre examinare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată.

Explică că a făcut cunoștință cu încheierea recurată la 18 aprilie 2017.

Consideră că instanța de apel în mod eronat a reținut că apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel din 25 ianuarie 2017, or, careva indicații sau sarcini prin această încheiere nu au fost stabilite, dar a fost admisă cererea apelantului și ultimul a fost scutit parțial de la plata taxei de stat, indicând că Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” este o organizație de drept public din sfera științei și inovării, nu are surse financiare deoarece este finanțată din bugetul de stat și nu are planificate surse în acest scop.

Astfel, consideră recurentul că la emiterea încheierii din 15 martie 2017, instanța nu a ținut cont de constatările sale făcute anterior în încheierea din 25 ianuarie 2017, potrivit căroră apelantul a achitat taxa de stat în sumă de 1000 lei, iar de restul sumei a fost scutit.

În conformitate cu art. 425 CPC (în vigoare în momentul pronunțării actului contestat), termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 06 aprilie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 176), însă careva date despre recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea instanței de apel cu restituirea pricinii în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele pricinii se constată că la 19 aprilie 2016, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Criuleni din 21 martie 2016, iar la 28 septembrie 2016 a declarat cerere de apel suplimentară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016 a fost respinsă cererea Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat în quantum de 16647,75 lei și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor, încheierea dată fiind menținută prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016.

Tot actele pricinii atestă că la 23 ianuarie 2017, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, totodată anexând ordinul de plată nr. 102 din 17 ianuarie 2017, prin care se confirmă că taxa de stat a fost achitată în sumă de 1000 lei.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, a fost admisă cererea apelantului cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

A fost scutit apelantul de la plata taxei de stat, neachitată la declararea cererii de apel.

Totodată, examinarea cererii de apel declarată de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a fost amânată pentru data de 15 martie 2017, ora 10:45.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, a fost restituită cererea de apel declarată de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, în legătură cu faptul că apelanta nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 25 ianuarie 2017.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Instanța de recurs constată, însă, că o astfel de soluție este una greșită, care nu poate fi menținută, deoarece rezultă din aplicarea greșită a prevederilor legale procesuale.

Astfel, se constată că instanța de apel ajungând la concluzia de a restitui cererea de apel a reținut că apelantul Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel din 25 ianuarie 2017 și nu a achitat taxa de stat pentru cererea de apel.

Faptul dat este lipsit însă de suport, fiind incontestabil că prin încheierea din 25 ianuarie 2017, Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” nu a fost impusă la înlăturarea cărorva neajunsuri a cererii de apel.

Dimpotrivă, după cum deja a fost menționat, prin respectiva încheiere a fost admisă cererea apelantului Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și scutit apelantul de la plata taxei de stat neachitată, fiind acceptată suma taxei de stat achitată parțial, în baza ordinului de plată nr. 102 din 17 ianuarie 2017, în mărime de 1000 lei.

Mai mult ca atât, prin încheierea din 25 ianuarie 2017, pentru data de 15 martie 2017, a fost *amânată examinarea cererii de apel* depusă de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” și nu chestiunea cu privire la punerea cererii de apel pe rol.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs conchide că soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel declarată de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” în legătură cu neînlăturarea neajunsurilor

menționate în încheierea din 25 ianuarie 2017, generează confuzii și îngreșește accesul justițiabilului la justiție.

Or, dreptul la o cale de atac este consacrat în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul declarat de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii recurate și remiterea cauzei pentru examinarea cererii de apel în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Danulischii” împotriva Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Ion Druță